

Felölös szerkesztő:
Dr.
SALACZ ELEMÉR
Segédszerkesztő:
FRECSKA GY.
Szerkesztőség:
I. ker. KOSUTH-U.
15 SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre 120 k.
Negyedévre 30 k.
Egyes szám 2 k.
Kiadóhivatal:
I. K. BELICZEY
UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felölös kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Termelő munka

Motto: „Nemzeti tökéink nincsenek, jóformán egyedül a produktív ember-erő az, amivel értéket termelhetünk“. (Buday L. Magyarország háborús népvésztesége.)

Fájdalommal halljuk mindenfelől, hogy ma, amikor Magyarország halottas ágyán vonaglik, az egyének nem teljesítik úgy kötelességeiket, amint azt a mai kényszerű helyzet megkövetelné. Nemcsak a fizikai, hanem a szellemi munkások között is bizonyos apathia vett erőt, amely sok helyen már nemtörődömséggé, sőt letargiává süllyedt, így adván hangot ezen állapotnak: „elvesztünk, most már hasztalan minden!“ Tehát feladja a hitet és a reményt, egyéni életét és az ország jövőjét illetőleg.

Pedig most, amikor megfosztva legértékesebb nemzeti kincsektől, elzárva a nagyvilágtól, kizárólag a megmaradt terület-mezőgazdasági forrásaira lévén utalva, olyan erő kifejtéssel kellene megjelennünk a porondon, amelyet a német népnél bámul az egész világ. S ehelyett azt kell hallanunk, hogyha dolgoznak is itt-ott legfeljebb annyit, hogy a saját megélhetésüket tudják biztosítani, de azzal, hogy az egész országban

egyéni munkájuk révén gazdasági emelkedettség következzen be, nem nagyon törődnek. A termelő munka fogalma kell, hogy minden magyar lelket áthatva, tette késztesse. Ez a munka teremt csak összetartást, egységet, megértést a pártok és felekezettek között, mert ne feledjük, hogy ma sokkal inkább, mint valaha magyarok vagyunk és magyaroknak kell lennünk.

Szakítanunk kell azzal az ideológiával, hogy mi külső segítséggel talpra állhatunk; véget kell vetnünk azoknak a hiu reménykedéseknek, hogy hönünk alá nyul az antant és elvezet bennünket az ígért földjére; le kell tennünk azokról az ábrándokról, hogy külföldi hatalmas barátaink érdekünkben minden áldozatra készek, hogy bennünket mai rettenetes nyomorúságunkból kisegítsenek. Ellenben tisztában kell lennünk azzal, hogy rajtunk idegen külső erők nem fognak, nem is akarnak segíteni, hogy mi csupán saját erőnkre támaszkodhatunk és hogy ha feladjuk a hitet önmagunkkal szemben is, s hogyha nem tudunk olyan erőt kifejteni minden munkánkban, a

belső rend helyreállításával, úgy mint a termelés irányításában, valamint külfölddel való érintkezésünkben, akkor valóban nemsokára meghuzzák feletünk a lélekharangot.

Kossuth Lajos mondja egy helyen:

„Minden nemzetnek lehet jövője, csak annak nem, amely azt lehetetlennek tartja. S amely nemzet hiszen jövőjében, még ha halottnak látszik is: él!“ Nekünk nemcsak hinni kell Magyarország jövőjében, hanem dolgozni is kell ezért a jövődől! S ha mi a termelő munka megindításával, minél több szellemi és gazdasági érték termelésével nem tudunk a külföld előtt úgy feltűnni, mint amely nép életképességének napról-napra megújuló tanujelét adja ez által, akkor hiába igyekezünk diplomáciailag pozíciónkat erősíteni, nem tudjuk magunknak biztosítani azt az értékelést és megbecsülést, amely a dolgozni tudó és akaró népeknek kijár.

A takarékos, minden apró részletre figyelő és mindent a köz szempontjából néző, körültekintő munkára van szükség, mely minden lépésnél a nemzeti érdekeket tartja szem előtt.

A német munkásság a megállapított munkaórákon felül önként egy órát dolgozik ingyen a nemzet javára. Magyarországon is ennek a szellemnek kell a szellemi és fizikai munkások összes rétegeibe behatolni, a közért, a nemzet javáért, Magyarország jövőjéért s a jövő boldogulásáért kell nekünk is izmaink végső megfeszítéséig dolgoznunk, mert így fejezzük ki megszállott területen lévő véreink előtt is azt a bizó reménykedést, hogy a Csonka-Magyarország fiai dolgoznak azért, hogy mielőbb a nagy Magyarország fiai lehessenek! S ekkor nemcsak belföldön, de külföldön is gyökeret ver a ma még ingadozó lelkekben is az a hit, hogy Magyarországnak van még jövője! — *gnl.* —

A halottak napja

közeledik s a győztes antant mintha célzatosan kívánná, hogy e napra Magyarország nagyobb részének eltemetését törvénybe iktassa. A halottak napjának mindig borús hangulatát kettőzötten kell most átélnie minden magyar léleknek. Szerencse, hogy a kereszténység a halottak sirja fölött meggyújtja a hit gyertyáját annak jeléül, hogy hiszi

az elköltözöttek és a még élők további öszszetartozását s majdani együtt élését.

Amikor most halottak estéjén kigyuladnak a magyar hegyeken a temetők gyertyái, fényük azt hirdeti az ország közepének, hogy ők nem haltak meg ránk nézve, hisznek a feltámadásban, hisznek a magyarság egyesülésében. De a magyarság halottak estéjének gyertyája nemcsak a hitnek jelképe, hanem intőjel, hogy akik még élnek becsülik az életet, mert csak az érdemel feltámadást, aki tudja értékelni az életet.

Magyarországnak halálra nem ítélte része kell, hogy megértse ezt a kötelességet, kell, hogy akarja az életet, hogy ne essék kétségbe, mikor legértékesebb részeire gyászfátyol borul, hanem épen ez serkentse meg-hagyott életének megbecsülésére, hogy bizalommal inthessen vissza a hegyeknek: ne féljete! mi élünk, mi erősödünk, mi nem feledkezük meg véreinkről, mi hiszünk a feltámadásban, a majdani egyesülésben!

De még egyébre is tanít minket a halottak napja. Az utóbbi években nagyon megsaporodtak a sirok: sok a jeltelen, sok az idegenben levő, akiket pedig mind ugyan az a szent eszme lelkesített s tett a magyarság hősvértanúivá; ezek a sirok intenek minket, hogy forrjunk össze a közös munkára; ezek a sirok az ismeretlen hősök küzdelmét egykor mégis csak nemzeti nagyságunk vetőmagvául mutatják be.

S most, midőn országszerte megindul a mozgalom a hősök emlékének megörökítésére, érezze át mindenki, hogy a jelen a múlton épül és az alkotó munkát ott kell kezdenünk, hogy vértanúink emlékét szívünkbe vésvé tudjunk élni azért, amiért ők készek voltak meghalni is.

Halottak napja! erősítsd bennünk a keresztény gondolatot, hogy a serral nincs vége mindennek, hogy van igazságszolgáltatás az egyesekre nézve, akiknek két életük van: itt vagy odaát; a nemzetekre nézve, melyek csak itt vannak: itt! Erősítsd bennünk a magyar gondolatot, hogy akiket papiron eltemetünk, azok élnek, s amikor tit az igazságszolgáltatás órája: egy lesz újból, amit Isten is egynek teremtett! **f.**

Egyről-másról.

Egy bizonyos, hogy kellemes dolog lehet a kritizálás, talán kellemesebb, de mindenestre könnyebb mint a munkálkodás. Senkiről sem áll ez ma jobban, mint a kormányról. Senki sincs vele megelegedve; pedig mindenkinek együtt kellene vele munkálkodnia. Talán a zsidóságon kívül a legfőbb kritikusok mégis a munkásság ugynevezett képviselői. Azt mondják, hogy ma lehetetlen a munkásság helyzete, minden téren háttérbe van szorítva. Vajon akkor, amikor szakszervezeti jegy nélkül semmitsem lehetett beszerezni, szóval, aki nem volt szervezett, halhatott éhen, igazságosabb volt-e és méltányosabb az irányzat, mint ma, mikor ha szervezett, ha nem szervezett egyformán juthat ahhoz, amit a kifosz-

ott ország még nyújtani képes?!

Ugy olvassuk, hogy a munkásság érdekében javaslatok készülnek. Nem tudjuk, lesz-e bennünk szó a szervezkedésről; de egyet előre tudhatunk, hogy akik nem akarnak a nemzeti és keresztény irányzatba beállni, azokat kielégíteni nem fogja s bármennyire is fájjon valakinek, az ilyen szervezkedését aligha fogják elősegíteni.

*

Legrosszabb dolguk az elégedetlenkedők közül mégis csak azoknak van, akik nem mernek színt vallani. Aki az építő irányzatba behelyezkedik az megnyugvást talál lelkének jószándékában; aki nyíltan szembehelyezkedik, az tetszeleghet az eszméért való vértanuságban; aki azonban egyiket sem akarja, úgy jár, mint nemrég Csizmadia képviselő nevének említésénél hallottuk, rámondják: eladta magát! Nem tudjuk, hogyan értette a közbeszóló, de mi jól értettük. Ha úgy értette, hogy eladta magát, mert elhagyta a régi szociáldemokrata pártot és a vörös zászlót nemzetiszín szalagokkal cicomázta fel — az ő szempontjából: igaza volt a közbeszólónak. Ha pedig úgy értette, hogy eladta magát azoknak, akik a pártot mindig védőbástyául használták, — akkor is igaza volt. S ha még azt is kiáltotta volna, hogy hazafiság és szociáldemokrácia annyi mint fából — vaskarika — akkor is igaza lett volna, mert hazafiság annyi mint a multnak megbecsülése, a hagyományoknak, a nemzetfenntartó erőknél — tehát a kereszténységnek — megbecsülése, polgári erények gyakorlása; szociáldemokrácia pedig annyi, mint az anyagon kívül mindennek tagadása, a mult megvetése a kereszténység kigunyolása, osztálygyűlölet szítása. Ember legyen, aki e kettőt egyesítve elképzelni tudja!

Munkások százait keresik

A vármegyei hatósági munkaközvetítő utján munkások százait keresik öszi, kubitkos, répaszedési és más gazdasági munkákra.

Süttő községben, Esztergom megye 170 munkásra volna szükség fakitermelésre, Sinatelep fejmegyei község 160 sommás munkást keres. A jegesi gazdaság Komárom megyében 60—80 munkást répaszedésre keres. A decskáspusztai gazdaságban 30 nadragulya szedő munkásra van szükség, a zemplénmegyei Tolcsva község 30 fakitermelő munkást, Budapest székesfőváros 360 utca-seprőt, 40 napszámot, 10 földmunkást, Kispeszt 21 napszámot, Hódmezővásárhely 40 sommás munkást, 350 kubikost, 3 bogárnót, 3 kovácsot, 10 házvezetőnőt, 13 mindenes szakácsnőt keres.

Kecskeméten a háztartási nőalkalmazottakban van nagy hiány és ezért ott 60-80 leányra volna szükség. A fejmegyei Tornapuszta pedig 150 sommás munkásra való igényét jelentette be.

Igy áll a dolog. Nem lehet munkanélküliségről beszélni, mikor csak egy munkaközvetítő utján is munkások százait keresik. Itt az alkalom, csak az a fő, hogy senki se húzódozzon a munkától.

**Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában, Amen.**

Tízmillió métermázsza búza megromlott.

Bukarestből nyert magánértesülés szerint a román lapok arról írják, hogy a magyar Alföldről elhurcolt buzamennyiség nagy részét a román kormány Olaszországnak és Franciaországnak adta el. Ez a buzamennyiség megközelíti a 10 millió métermázsát.

Az eladott mennyiség rossz kezelés miatt megromlott

és most részben a livornoi, részben a marseillei kikötőben vesztegel, mert sem az olasz, sem a francia hatóságok nem veszik át. Ebből nagy pör keletkezett, aminek részleteiről sokat írják a román ujságok. Az ügyben hír szerint nemzetközi bíróság fog dönteni.

Földmives-lázadás Oroszországban.

Londonból jelentik: Moszkvai hírek szerint fegyveres földmivesekből álló bandák megrohanták és elfoglalták Nisnij-Novgorod városát. A szovjeteket eltörölték, a népbiztosokat felkötötték és a várost kifosztották. A város tornyain a győztes parasztközszó zászlója leng. Szovjet csapatok közelednek a város felé, a hetvenezer földmives azonban jól fel van fegyverkezve és bizik győzelmében. A szaratovi kerületben a földmivesek szintén fellázkodtak Lenin és a szovjetek ellen és elkergették a tanácskormányt.

Általános vasúti sztrájk Romániában.

A közlekedési katasztrófa fenyeget.

Temesvárról jelentik: Október hó 17-én egész Románia területén kitört az általános vasúti sztrájk. A sztrájk oláh területen tört ki, onnan terjedt el a megszállott területekre is. A sztrájk teljesen megbénította a vasúti forgalmat. A sztrájk oka az volt, hogy a kormány a különböző sztrájkok alkalmával tett ígéreteit nem tartotta be másrészt, hogy a megszállott területeken folytatott kiutasításokat nem szüntette be.

A kormány elhatározta, hogyha 22-én reggel 8 óráig az általános sztrájk meg nem szűnik, akkor fölfüggeszti a szocialista képviselők mentelmi jogát és lázítás miatt hadbíróskodás elé állítja őket. Mint értesülünk, a sztrájk továbbra tart és Románia közlekedését katasztrófával fenyegeti.

Hirdetéseket a nyomdában és Nagy Sándor papír és könyvkereskedésében lehet feladni.

Az osztrák nemzetgyűlés pártaránya

A szavazatok aránylagos számbavétele után fennmaradó szavazatok tekintetbevételével az új nemzetgyűlésen 82 keresztényszocialista, 66 szociáldemokrata, 20 nagynémet, 6 parasztszövetség párti és 1 polgári munkapárti mandátum lesz. Míg a múlt nemzetgyűlésen 70 szociáldemokrata képviselővel szemben 90 polgári képviselő állott, addig a nemzetgyűlésen 66 szociáldemokratával szemben 109 polgári képviselő foglalt helyet.

Lapunk pld.-száma 1450

Horvátország újra lángban áll

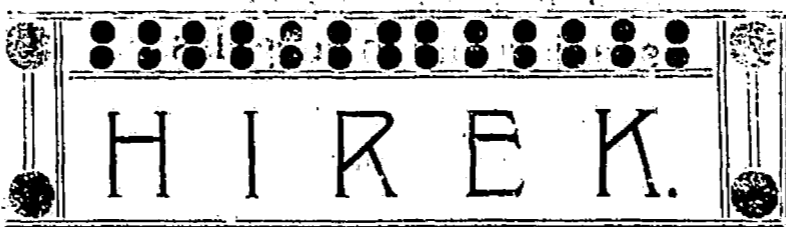
Egy szerb század pusztulása

Horvátországban újra kitört a lázadás. A belgrádi hír szerint egy Sveti Janó nevű városban oly hallatlan mészárlás történt, amire még nem volt példa.

Egy horvát parasztközből összeverődött banda megtámadta az ott állomásozó szerb századot. Iszonyu

barc fejlődött ki, melynek folyamán 160 ember halt meg és ezren megsebesültek. Egy szerb ezredest darabokra téptek a horvátok és a testrészeket megsütve a szerb foglyokkal etették meg.

Egész Slavóniában a vasutasok sztrájkba léptek.

Hoggy is volt az hajdanában?

Foszlik a ruhánk, szakad a fehérnemű. Nincs emberfia, aki az ujját meg bírja fizetni. Ruházkodni meg muszáj. Posztógyáraink nincsenek. A külföld meg zsarol az idegen holmival. Végére is rájövünk, amit már kitalálhattunk volna. Hajdanában sem voltak posztógyárak; hát akkor hogyan segített magán a magyar? Tilolták a kenderet s a téli estekre előkötültek a rokkák. Aztán a szövőszékhez ültek az asszonyok s készült nagyban a házivászon meg a szövöttek. Fityültünk a németre, meg az angolra. A székel meg darócruhát készített s finomította. Szürszabók voltak divatban az Alföldön s maga gyártotta a ruháját, gunyáját a magyar. Most azt halljuk, hogy a hódmezővásárhelyi asszonyok rokkákat szereznek be s már javában gerebenezik a kenderet, hogy jó vásárhelyi szövöttek legyen majd belőle. S ha minden falu így csinálja, akkor alig

veszünk valamit a külföldtől. Nem szorítunk rá s javul a pénzünk. Ha pedig többet ér a pénzünk, szűnik a drágaság. Ujra eljön a régi jó világ. Nem sópánkodással, hanem cselekedetekkel segíthetünk magunkon. Elő a fonókkal, hadd jöjjen vissza a régi szép magyar világ. Ha ennivalót is, meg ruhára valót is termel a falu, nemcsak maga, hanem az ország is független lesz. Ne várjunk mindent a kormánytól, meg az államtól. Rajtunk a sor, hogy segítsünk magunkon.

— **Október 31-én**, most vasárnap a reformáció évfordulóján a magyarnyelvű ev. istentisztelet az új-templomban lesz, melyen a tanítónőképző kara énekel.

— **Ötven és husz fillérest ad ki a postatakarék.** Az aprópénz kibocsátására újabban a postatakarékpenztár kapott megbízást és az intézet egyelőre 50 és 20 filléres papiros-váltópénzeket fog forgalomba hozni, ami által a városok által tervezett pénzkibocsátás feleslegessé válik.

— **Jön a nagy vagyonszó.** Magyarország pénzügyi helyzetének rendbeho-

zatala egyszeri nagy vagyoadó behozatala nélkül nem történhetik meg. Ezzel kapcsolatban többféle és sokoldalú kombináció indult meg. Sokan a földbirtokreformot is ez uton gondolják megoldhatónak, úgy ugyanis, hogy egy bizonyos birtokkategórián felül földbirtokosok a nagy vagyoadót természetben rónák le. Ebből összejönne egy nagy tekintélyes földterület az állam javára, amelytől aztán az állam adna el a földre igénynyel bírónak. Ez a művelet amellől, hogy a kisajátítástól mentené meg a földbirtokosokat, az államnak olyan tekintélyes összeget jövedelmezne, amelyből adósságainak nagy része fedezhető volna. Igaz, hogy az országban ez a hirteleni birtokváltozás sok következménnyel járhatna. Szükséges azonban, hogy a nagy vagyoadót fizetők közé elsősorban és főleg bevonassanak a részvénytársaságok, biztosító egyletek s más belföldi jogi személyek és egyéb vagyontömegek. Mert ha ezt a nagy vagyoadót ismételtén csak az ingatlanra fogják szigorúan kiróni, akkor az ingótoke ismét abba a kedvező helyzetbe kerül, hogy nevetve bujhatik ki az állam költségeihez való hozzájárulás alól.

— **Leszek én még Horthy katonája.** Kétségtelenül jellemző a Felvidék lakosságának hangulatára az a népies nótá, amelyet egyik olvasónk közölt velünk. A pattogó ritmusu nótát a megszállott Nagymihály község legényei énekelték utcahosszat a cseh sorozások idején, a magyarok és tótok együtt. A cseh megszállók fülének kellemetlenül hangzó dal szövege így szól:

„Leszek én még Horthy katonája,
Kapok mundért Cseh-Szlovákiába,
Nem kell puská, nem kell ágyugolyó,
Elég lesz majd a nadrágpörölő! . . .
Leszek én még Horthy katonája!”

— **Megegyezés a női választójogról.** A törvényhatósági választójog reformjáról szóló törvényjavaslatot dr. Ferdinánd Gyula belügyminiszter a jövő héten nyújtja be a nemzetgyűlésnek. A nők választójoga tekintetében a kormány és a keresztényszocialisták ellentétes álláspontja között sikerült megegyezést létesíteni és a megállapodások folytán a javaslat sürgős letárgyalása elé valószínűleg nem gördülnek akadályok. A belügyminiszter felfogása a megyei és községi női választójog mellőzését illetően előreláthatólag elfogadásra talál s a megegyezés a keresztényszocialisták óhajta szerint, csak a városi női választójogra fog szorítkozni.

— **A munkaügyi bíraskodás reformja.** Igen sok kár származott abból, hogy a munkaügyi bíróság tárgyalásain a szakértő ülnökök nem jelentek meg. Az igazságügyminiszter ezért elrendelte, hogy a tárgyalásokat szakértő ülnökök nélkül is meg lehet tartani, de ha a felek egyike ragaszkodik az ülnökök jelenlétéhez, akkor a bíróság új tárgyalást rendel el, amely azonban már ülnökök nélkül is megtartható. A cseléd- és tanoncügyek a rendelet értelmében a munkaügyi bíróságtól a közigazgatás hatáskörébe kerülnek vissza.

— **A vasuti igazolványok meghosszabbítása.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságának rendelete értelmében az állami, katonai, törvényhatósági, városi, községi stb. alkalmazottak arcképes igazolványainak 1921. évre való érvényesítése csak f. évi november hó elsejével fog megkezdődni. Azok beküldése tehát az említett időpont előtt mellőzendő.

— **A vásárhelyi asszonyok rokkája.** Hódmezővásárhelyen, az alföldi nagy magyar városban, az egész Csonka-Magyar-

országnak példát mutató határozatokat hozott a vásárhelyi gazdasszonyok egyesülete. Még az ősz folyamán megkezdik a kender és a gyapju házi feldolgozását. A fonóka tehát ismét feléled. A kender-tiloló vasgerebenek mellé a fonáshoz előkerülnek a régen szűhosodó rokkák. Vásárhely derék asszonynepe háziszóttással vertezi fel magát, családját, a nemzeti vagyont, erkölcsöket romlasztó drága, idegen portékák beözönlése ellen. A kosárfonást is megtanulják ezek a derék magyar asszonyok, akik hadat üzennek az idegenből hozott élelmiszereknek, ingyencégeknek is. A pénzünket gyengítő kávét, mazsolát, mandulát, citromot, narancsot, rizskását malátával, dióval, almával, köleskásával (De a kását nem szeretem! A szédő.) stb igyekeznek pótolni a hazai földnek áldott terméseiből. Bizony ez a helyes, ez az okos, addig nyújtózkodjon a magyarság, ameddig a takarója ér.

— **Népgyűlés.** A gabonabeszolgáltatás tárgyában múlt vasárnap délután Krajcsovicz Márton elnökle alatt a kisgazdapárt házában udvarán látogatott népgyűlés volt. A népgyűlés szótöbbséggel azt az indítványt fogadta el, hogy a Szarvasra kirótt gabona kvantum holdankénti kivetéssel gyűjtessék össze.

— **Villanyvilágításunk.** Értesülésünk szerint Mezőtur város a Siemens és Schuckert céggel megkötötte a villamosvilágításra szóló egyezséget. Előjáróságunk most már minden pillanatban várja, hogy a mi világításunkra vonatkozólag Mezőtural megkezdhesse a tárgyalást.

— **Községi faszállításunk.** Községünk részére 65 waggon fa lett kiutalva, de olyan helyen, ahonnan a fa vasúthoz nem szállítható. Az előjáróság ezért kénytelen volt szabad kereskedelem útján szerezni befát. Amint értesülünk, ilyen módon valószínűleg már a jövő hét folyamán 240 waggon fa fog Szarvasra érkezni.

— **Tisztviselőválasztás.** A köztisztviselők beszerzési csoportja vasárnap délután tartott értekezletén elnökévé Áts Nagy Ferencet, titkárává Blaskó Sándor járási számvevőt választotta meg.

— **Eljegyzés.** Kovács Jucika és Frecska András folyó hó 31-én tartják eljegyzésüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A kisgazda pénze.** Már szinte a könyökünkön jön ki a városi lakosság és a merkantil-sajtónak az unos-untalan hangoztatott vádja, hogy a földművelő néplalóssággal uszik a bankóban. Valami kis igazság eddig talán volt is ebben, amíg várán az idő jó fordulását, beruházásoktól tartózkodott. Most azonban, midőn kezdi házáat tatarozni, kerítést csináltatni, építkezni, mezőgazdasági eszközöket kijavítani, vagy másal felcserélni, bizony nemcsak a meglévő készlete emésztdődik fel utolsó fillérig, hanem hitelhez is kell folyamodnia. A napokban alkalmunk volt egy vidéki hitelszövetkezeti vezetőférfivel beszélgetni e kérdéstről, aki azt mondta, hogy hihetetlen módon szaporodnak a kisgazda-váltók és egymást érik a kölcsönkérések. És éppen ezért ment fel Budapestre az OKE. igazgatóságához, hogy 2000 koronáról 10.000 koronára emeltessek fel az a határ, amely összeg folyósítása ügyében a központ határoz. Ezek beszélő tények, amelyeket letagadni nem lehet.

— **Európa várható cukortermeése.** Berlińi jelentés szerint Németország az idén 22—24 millió métermázs nyerscukorra számít. Emellett még mindig külföldi behozatalra szorul. Csehországban 740.000 tonnát remélnék a tavalyi 490.000 tonnával

szemben. Hollandiában a várható eredmény 300.000 tonna a cukortermés, tavaly 239.000 tonna. Belgiumban 225.000 tonna, tavaly 147.000 tonna, Franciaországban 300.000 tonna, tavaly 175.000 tonna.

— **Az alföldi belvizek lecsapolása.** Értesülésünk szerint az alföldi belvizek lecsapolási munkálatai szépen haladnak előre. A munkálatok Szegedről indultak ki és jelenleg elérték Halas határáat.

— **A pénzesere Erdélyben.** A románok a napokban a koronákat átváltották román bankjegyekre. A terminus azonban olyan rövid volt, hogy a lakosság nagy része nem tudta idejében beadni koronajegyeit. Így a pénz 60 százaléka beváltatlan maradt, egész családokat, községeket köldussá téve. Most deputáció deputáció után megy Bukarestbe, de az oláh kormány, mely ily balkán módon megkárosította az erdélyi lakosságot, nem akar segíteni a helyzeten. A román megszállott területeken ennek folytán teljesen pang minden kereskedelem és a lakosság elkeseredése kimondhatóan.

— **Megszűnt a cukrászitemények előállításának korlátozása.** A közéletmezési miniszter a cukrászitemények előállításának korlátozásáról szóló rendeletet hatályon kívül helyezte. Ez az intézkedés természetesen nem érinti a gabonaliszt felhasználását korlátozó rendelkezést.

— **Megindult a csomag- és értéktárgyalom a külfölddel.** A posta és távirdevezérgazgatóság közli, hogy a magyar posta a nemzetközi szabadforgalmat Olaszországgal, Spanyolországgal és az Amerikai Egyesült-Államokkal Németországon át, a közönséges csomagforgalmat Dániával, Luxemburggal, Németalfölddel, Norvégiával és Svédországgal, az értékdobozforgalmat ugyan ez országokkal és Svájjal, továbbá az értéklevelel forgalmat Finnországgal szintén fölveszi. Az értékdobozban küldhető ékszer és egyéb értékes tárgyak kiszállításához a pénzügyminiszterium kiviteli engedélyre szükséges és czekek nyitva kell a postára vinni, ahol ellenőrzés mellett a földő lezárja. Értékdobozban levél, vagy bármily levelezés jellegével bíró közlemény; törvényes fizetési eszköz jellegével bíró ércpénz, bankjegy, bemutatóra szóló értékpapírok nem küldhetők. A magyar német és osztrák postagazgatóságok közt létrejött megállapodásoknak megfelelően a külfölddel való forgalomban a csomagok, értéklevek, értékdobozok tarifáját október 20-ával kezdődőleg módosították. A díjakra nézve a postahivatalok adnak fölvilágosítást.

— **A mesterséges takarmány-nemtek forgalombahozatala.** A hivatalos lap nár száma közli a mesterséges takarmány-nemek forgalombahozataláról szóló miniszteri rendeletet. A rendelet értelmében mesterséges takarmányokat és pedig malomipari, őrlési hulladékokat és cukorgyári mellékterményeket csak a Korpaközpontnak szabad forgalomba hoznia. A rendelet egyszerűs mind meghatározza a mesterséges takarmányfélék legmagasabb árait. Eszerint a korpa és hulladék (büköny, kónkoly stb.) legmagasabb ára 200 korona, köles-takarmányliszt 250 korona, köleshéj 60 korona. Olajgyári melléktermékek: tókmag pogácsa 320 korona, tengericsira-pogácsa 270 korona, napraforgómag-pogácsa 300 korona, lenmag-pogácsa 310 korona, gomborkamag-pogácsa 270 korona, tengericsiraliszt 270 korona, repce-pogácsa 250 korona, vadrepce-pogácsa 200 korona, kendermag-pogácsa 200 korona, tókmaghéj 120 korona, napraforgóhéj 110 korona.

— **Orvosi hír.** Dr. Deutsch Béla

volt fővárosi kórházi orvos Békéscsabán (Irányi-utca 15.) modernül berendezett kozmetikai orvosi rendelőt nyitott. Elváltja a szépséghibák eltüntetését és az arcbőr s a haj betegségeinek gyógyítását.

— **MOVE.** Értesítjük a MOVE t. tagjait, hogy Biki Nagy Imre községi jegyző, gazdasági ügyosztály, betegsége folytán a tagdíjakat Cinkocky Pál okleveles jegyző, gazdasági ügyosztályvezető helyettes veszi fel. Felkértnék tehát azon MOVE tagok, kik még tagsági díjukat nem fizették be, hogy azt haladéktalanul fizessék be és fényképeikkel jelenjenek meg a MOVE hivatalos helyiségében (Árpád-szálló I. emelet) tagsági jegyük átvétele végett. — MOVE elnökség.

— **MOVE.** Értesítjük a MOVE t. tagjait, hogy fűtött olvasó terem egész napon áll rendelkezésükre (Árpád-szálló, régi uri kaszinó). — MOVE elnökség.

— **Államrendőrség Szarvason.** A belügyminiszter rendeletére Szarvason államrendőrségi kirendeltséget állítanak fel.

— **Felülfizetés.** F. hó 24-én rendezett műkedvelőn felülfizettek a következők: Dr. Mázor Elemér 50 K, Dr. Belopotocki N. 50 K, Réti Vilmos 50 K, Oláh Miklós 50 K, Dauda Mihály 59 K, Miron Lajos 50 K, Kiss György 10 K, Jánovszky János 10 K, Dr. Haviár Gyuláné 50 K, Dr. Haviár Gyula 50 K, Cseh József 30 K, Széll László 80 K, Klimaj Mihály 100 K, Szűcs József 36 K, N. N. 20 K, Jancsik János 50 K, Glózik György 50 K, Dr. Takács Izsó 50 K, Papp Ernő 100 K, Vitális János 36 K, Fehér József 30 K, Barlos Pál 20 K, Nagy Sándor 20 K.

Ipar. Kereskedelem.

Kosárfonó háziipari mesterképző tanfolyam. A m. kir. földművelésügyi minisztérium a háziipari tanfolyamok vezetésére szükséges munkamesterek képzésére Szegeden 1920. december 14-ig tartó mesterképző tanfolyamot rendez. A tanfolyamra felvételtnek oly férfiak, akik a kosárfonásban már is kellő jártassággal bírnak. A tanfolyamon résztvevők élelmezést és lakást ingyen kapnak, továbbá az általuk készített munkadarabok felét is megkapják. Ágyneműt, evőeszközöket és tányért mindenki magával hozni. A felvételi díj, 100 korona előre fizetendő. Jelentkezéseket Fehér Ignác háziipari kerületi felügyelő Algyő (Csongrádm.) címre kell küldeni. Akik a tanfolyamot sikerrel végzik, bizonyítványt kapnak s mint háziipari oktatók nyerne elhelyezést.

Egyesületek.

Rokkantak köréből. A helybeli rokkant egyesület választmánya f. hó 24-én rendkívül látogatott választmányi ülést tartott, amelyet megjelenésével Höfer alezredes ur is megtisztelt. Az ülésen az alezredes ur meleg szavakkal emlékezett meg a rokkant ügy helyes mederbe való terelésének szükségességéről, majd behatóan ismertette az országos szövetséget. Magyarázó szavainak hatása alatt a helybeli rokkant egyesület azonnal elhatározta a nemzeti szövetségbe való belépését, valamint határozatba ment a rokkantak által megvalósítható iparágak intenzív felkarolása. A gyűlésen különben újabb adományok is jelentettek be, azonban az adakozók neveit, kifejezett kívánságra, az egyesület nem közölheti.

Egyház. Iskola.

* **Ipariskolai értesítés.** A tanonctartó iparosokat és kereskedőket ezúton is értesítjük, hogy a tanonciskola tanórái, kényszerhelyzet folytán, 1920. évi november 1-től a közelebbi intézkedésig következőleg osztottak be: I. oszt. közismereti órái hétfő d. u. 2—4-ig, szombat d. u. 1—3-ig, 3—4

ág. hitv. ev. hittan. II. oszt. közismereti órái kedden d. u. 2—4-ig, péntek d. u. 1—3-ig, 3—4-ig ág. hitv. ev. hittan. III. oszt. közismereti órái kedden d. u. 2—4-ig, csütörtök d. u. 1—3-ig, 3—4-ig ág. hitv. ev. hittan. Kereskedők csoportja órái szerda d. u. 1—5-ig és csütörtök d. u. 1—4-ig. Rajzcsoportok órái szerda d. u. 1—4-ig. Rajzpótló csoport órái hétfő d. u. 1—4-ig. A róm. kath., református és izraelita hittani órák péntek d. u. 3—4-ig. Igazgatóság.

Közgazdaság.

Az istálló-trágya.

Előző cikkeinkben a többtermelés két tényezőjével: a vetőmaggal és a mély műveléssel foglalkoztunk. Most menjünk egy lépéssel tovább és kezdjük meg a trágyázással való foglalkozást.

A trágyaféléket általában véve a következőféleképpen különböztetik meg, u. m. természetes és mesterséges trágyák. A természetes trágyák közül érdekelhet minket az istálló-trágya és keverék trágya vagy komposzt; a mesterséges vagy műtrágyák közül pedig talán leginkább a foszfor-trágya.

Az istálló-trágyáról nagyon jól tudja minden gyakorlati gazda, hogy annak milyen nagymérvű termésfokozó hatása van, mert hiszen a termésekkel a földből kivett tápanyagokat a termőtálatjába a trágyával visszük vissza.

Nézzük most azt, hogy miből áll az istálló-trágya és mi bir befolyással annak minőségére.

Az istálló-trágyának, mint állati ürüléknek, alkatrésze az állati ürülék természete szerint szilárd és híg. E két alkatrész közül értékesebb, hatékonyabb és termésfokozóbb hatása a híg ürülék. Ennek a megőrzésére kell leginkább törekedni a gazdának, holott épen ennek megőrzése körül történik a legtöbb mulasztás. Az okszerű trágyakezelésnél arra kell törekednünk, hogy a híg ürülék a szilárd ürülékkel egyesítve minden nagyobb veszteség nélkül megővassék. Kisgazdának nem igen van cementezett istállója, a trágyalevet összegyűjtő kuttal ellátott trágyatelepe, tehát nagyobbbszerű berendezésről szólni sem lehet, de azt minden nagyobb költség nélkül mindenki megteheti, hogy az istálló alját kötött, vizet, tehát trágyalevet sem átengedő agyaggal tölti ki, azt jól ledönteti, a trágyalé levezetésére csatornát, felfogására gödröt és az így felfogott és összegyűjtött trágyaléval időnként trágyatelepét megöntözi.

Magát a trágyatelepet célszerű szélől védett, árnyas helyre elhelyezni, hogy a napfény és a szelek szárító hatásának minél kisebb mértékben legyen kitéve, feltétlenül tanácsos a telepet korláttal körülvenni és a trágyát állatokkal tipratni. Célszerű a trágyatelepet kifutónak használni. Ilyen eljárás mellett feltétlenül hatékonyabb trágyát termelünk. A trágya értékére ezenkívül feltétlen befolyást gyakorol a feletett takarmány és az alomszalma.

Minden további nélkül elfogadhatjuk azt a tételt, hogy minél jobb takarmányozásban részesítjük állatainkat, annál értékesebb trágyát nyerünk. Jó takarmányozással tehát nemcsak több húst, zsirt vagy nagyobb igavonásra képesebb állatokat nevelünk, hanem az így nyert jobb trágyával a talajerő visszapótlást is jobban biztosítjuk. Az alom rendeltetése az állatoknak jó puha és meleg fekvő helyet biztosítani és az állati ürülékkel jól keverődve, az állati ürülékét megőrizni. Az alomnak különösen a híg ürülék, a trágyalé megőrzésénél van nagy szerepe. Ebből a szempontból kívánatos, hogy az alom a trágyalevet minél nagyobb mértékben szívja magába. Az általánosan alomnak használt rozs és búzaszalma ennek a célnak, különösen a rozsszalma, csak részben felel meg, azonban trágyalé felszívó képességüket fokozni lehet azzal, hogy az alomnak használt szalmát is szecsckázzuk. A dunántul és a délvidék egyes részein az alomszalma szecsckázása általános szokás. Ezzel az eljárással elérték az, hogy az alomszalma több felszívó végen érintkezvén a trágyaléval, abból jóval többet szív ma-

gába, a felszívott trágyalé pedig a trágyával okvetlenül a szántóföldre kerül. Állatne-menként szokás hideg és heves trágyát megkülönböztetni. A szarvasmarha-trágya hideg, a ló- és a juh-trágya heves trágya. A hideg trágya hatása nem olyan erőteljes, de több évre kiható, a meleg trágya hatása gyors, de mulékony. Ezért melegágyaknál célszerű a meleg trágya alkalmazása, pl a lótrágyaé; rendes mezőgazdasági termelésnél azonban célszerű a különféle állatok trágyáját egy trágyatelepen kezelni.

Röviden összefoglalva: tartsa szemelött a kisgazda az istálló-trágya termelésnél a trágyalé felfogását, összegyűjtését és az ezzel való öntözést, a trágyatelep tipratását, az állatok jó takarmányozását, az alom lehető szecsckázását és a trágyanemek összekeverését.

Előadások. Mulatságok.

** **Műkedvelői előadás.** A szarvasi iparos ifjak egyrésze f. hó 24-én, vasárnap a főgimnázium tornacsarnokában jól sikerült műkedvelő előadást rendezett. Szinrekerült Tóth Ede „Kintornás család”-ja Fehér Kálmán rendezésében. Sok tapsot aratott Temesvári Mancika, a kintornás Marija szerepében. Bencsik Márton molnárinasi szerepét ügyesen domborította, több ízben kellett derültséget a néha-néha unalmassá válni kezdő előadás alatt. Kolimár Mariska, a műkedvelő társaság énekes szubrettje, jól, de igen halkán énekelt s ha nagy népdal szólója alatt nem sétált volna annyit s könyökeit nem az ég felé tartotta volna, talán még egy harmadik csokrot is adtak volna neki — ugyilátszik jól szituált — üdvözlői. A műkedvelő előadást reggelig tartó tánc követte, melyen az iparos fiatajságon kívül Szarvas város aranyifjúsága is képviselve volt. A jól sikerült mulatságnak a hajnali szürkület vetett végett.

n. i.

** **Meghívó.** 1920. november 6-án, azaz szombaton este az „Árpád-szálloda” disztermében Bogdán László és Roszjarovicz János szerpontinnel és confetti csatával egybekötött táncmulatságot rendeznek. Kezdeté este 6 órakor, vége reggel 6 órakor. Belépődíj személyenként 11 korona.

Kereskedők és szabók figyelmébe!

Mindenféle szövet- és textilárúk a legnagyobb választékban és a legszolidabb áron szerezhetők be

Holtzer és társa

textilárú- és zupjónagykereskedő cégél, Budapest, V. Nagykörny-ú 19.

Külföldi bevásárlási központ:

Wien, I. Jasomirgott-strasse 4.

Vidéki megbízásoknak a legpontosabban és leggyorsabban teszünk eleget

Paprika, tarhonya, gyékények, szatyrok egyéb szegedi kiviteli cikkek jutányos áron kaphatók

Meisl Ignácnál Szeged

Kérjen árjegyzéket!

Megbízott Weisz Henrik l. k. 143. 1—10